

REVISTA ROMÂNĂ DE DREPT PENAL AL AFACERILOR

DIRECTOR

Prof. univ. dr. MIHAI ADRIAN HOTCA

Avocat coordonator al societății de avocatură Hotca, Neagu, Sitaru & Asociații

COLEGIUL DE REDACȚIE

Prof. univ. dr. Dan Lupașcu (redactor-șef)

Facultatea de Drept a Univ. „Nicolae Titulescu” •
Avocat în Baroul București •

Conf. univ. dr. Norel Neagu

• Facultatea de Drept a Univ. Româno-Americane
• Avocat în Baroul București

Prof. univ. dr. Sebastian Rădulețu

Facultatea de Drept a Universității din Craiova •
Avocat în Baroul Dolj •

Conf. univ. dr. Petruț Ciobanu

• Facultatea de Drept a Universității din București
• Vicepreședinte al UNBR, prodecan al Baroului
București

Conf. univ. dr. Mirela Gorunescu

Facultatea de Drept a Univ. „Nicolae Titulescu” •
Avocat în Baroul București •

Lect. univ. dr. Daniel Atasei

• Facultatea de Drept a Univ. „Al.I. Cuza”, Iași
• Avocat în Baroul Iași

Prof. univ. dr. Carmen-Silvia Paraschiv

Facultatea de Drept a Univ. „Titu Maiorescu”
Avocat în Baroul București

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC

Prof. univ. dr. Ovidiu Predescu • Facultatea de Drept a Universității Ecologice
Secretar general al Academiei de Științe Juridice din România

Prof. univ. dr. Viorel Pașca • Facultatea de Drept a Universității de Vest

Prof. univ. dr. Gheorghită Mateuț • Facultatea de Drept a Universității Babeș-Bolyai

Prof. univ. dr. Mircea Damaschin • Facultatea de Drept a Univ. „Nicolae Titulescu”
Avocat în Baroul București

cuprins

Abrevieri.....7

1. Editorial

DOMINIC POP, DAN LUPAȘCU: Considerații privitoare la (in)admisibilitatea cererilor de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene în vederea pronunțării cu titlu preliminar asupra interpretării unor dispoziții comunitare în legătură cu prescripția răspunderii penale, precum și a cererilor de suspendare a judecății întemeiate pe dispozițiile art. 413 alin. (1) pct. 1¹ C. pr. civ.....11

2. Noutăți legislative

AUGUSTIN ZĂBRĂUȚANU: Noutăți legislative.....48

3. Doctrină de actualitate

LORENA-ELENA STĂNESCU: Rolul guvernanței corporative durabile în combaterea criminalității economico-financiare.....72

ALEXANDRU ȚĂGOREAN: Aspecte relevante și concluzii asupra evaluării naționale a riscului relativ la prevenirea și combaterea spălării banilor.....108

ANDREI CROITORU: Protecția datelor cu caracter personal în contextul activităților de prevenire a infracțiunilor, investigațiilor penale sau executării pedepselor.....117

4. Practică judiciară

CĂTĂLIN ONCESCU: Decizia nr. 82/2022 – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.....136

CĂTĂLIN ONCESCU: Decizia nr. 9/2023 – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.....153

5. Jurisprudență CEDO și CJUE

NOREL NEAGU: Autoritatea națională competentă să emită un ordin european de anchetă în cauza *HP* (C-724/19).....174

Prevederea exercitării unei căi de atac împotriva emiterii unui ordin european de anchetă în cauza *Gavanozov* (C-324/17).....192

Exercitarea unei căi de atac împotriva emiterii unui ordin european de anchetă în cauza *Gavanozov II* (C-852/19).....200

6. Interviu numărului

Interviu cu fondatorii Asociației Române de Drept Penal al Afacerilor.....215

7. Recenzii, evenimente juridice, varia

MIHAI ADRIAN HOTCA: Recenzie.....221

editorial

Considerații privitoare la (in)admisibilitatea cererilor de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene în vederea pronunțării cu titlu preliminar asupra interpretării unor dispoziții comunitare în legătură cu prescripția răspunderii penale, precum și a cererilor de suspendare a judecății întemeiate pe dispozițiile art. 413 alin. (1) pct. 1¹ C. pr. civ.

Av. Dominic Pop

Av. Dan Lupașcu

Abstract

Using solemn legal terms, our constitutional law stipulates, according to Article 124 paragraph 2, that: „Justice shall be one, impartial and equal for all”.

Unfortunately, such apodictic provision still seems to be a desideratum difficult to obtain/maintain.

We are especially referring to the larger-than-it-should-be **scourge** of the **non-uniform judicial practice**, which reveals even **the inequality of justice**.

In this context, it is obvious that today, in the matter of statute of limitation for criminal liability (with reference to the undermentioned decisions of the Constitutional Court of Romania and of the Supreme Court of Justice), the so-called principle „**every man for himself**”/„**and the devil take the hindmost**” seems to be applied, the consequence being that justice becomes a forbidden „**lottery**”.

Usually, the judges/magistrates have a patriotic response, as a result of spontaneous associations between the principle of legal certainty and the national law. In other words, supposedly exists a certain „**legal patriotism**”, which however should not exclude taking into account Romanian's status as a member state of the European Union and the legal consequences of this status.

For some time, exceeding the boundary of some professional rivalries (acceptable to some extent), the unjustified assault regarding some decisions of the Constitutional Court (qualified as „**beneficial to criminals**”) seems to be the prime concern for some judicial structures.

In view of the above, the present approach shall focus, on one hand, on the issue of (in)admissibility of the applications initiating proceedings before the Court of Justice of the European Union, which have been repeatedly submitted by prosecutors, regarding national criminal law's compliance with Community law – based on the findings of unconstitutionality with respect to Article 155 paragraph 1 of the Criminal Code, which was declared by Decision no. 297/2018 of the Constitutional Court, taking into account the clarifications made by the Constitutional Court through Decision no. 358/2022, both in correlation with Decision no. 67/2022 of the Supreme Court of Justice, and, on the other hand, on the applications for suspension of criminal proceedings based on decisions that were given in similar cases in which the proceedings before the Court of Justice of the European Union were initiated.

For the correct systematization of our opinion presented below, we consider it useful to:

- (i) indicate the legal provisions regarding applications initiating proceedings before the Court of Justice of the European Union;
- (ii) determine what is the meaning of the notion „fraud against European Union's financial interests”;
- (iii) demonstrate that those kinds of applications are inadmissible;
- (iv) present the state of applications for suspension of criminal proceedings which are similar to those in which the proceedings before the Court of Justice of the European Union were initiated.

Keywords: equality of justice; non-uniform judicial practice; limitation for criminal liability; initiating proceedings before the Court of Justice of the European Union; inadmissibility

Rezumat

*În termeni solemni, legea noastră fundamentală dispune, în art. 124 alin. (2): „**Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți**”.*

Din nefericire, o atare statuare apodictică pare să fie încă un deziderat dificil de atins/menținut.

*Ne referim îndeosebi la **flagelul**, nepermis de extins, al **practicii neunitare**, care vădește inclusiv **inegalitatea justiției**.*

*În acest context, de domeniul evidenței este că astăzi, în materia prescripției răspunderii penale (prin raportare la deciziile CCR și ICCJ, menționate în aval), pare să se aplice așa-zisul principiu „**scapă cine are noroc**”, ceea ce transformă justiția într-o neîngăduită „**loterie**”.*

*De regulă, magistrații au un reflex patriotic, asociind spontan ideea de securitate juridică cu dreptul național. Cu alte cuvinte, se presupune că există un anumit „**patriotism juridic**”, care însă nu trebuie să excludă luarea în considerare a statutului României de stat membru al Uniunii Europene și a consecințelor juridice ce derivă din acesta.*

*De ceva vreme, depășind granița unor rivalități profesionale (înțelese într-o oarecare măsură), asaltul nejustificat asupra unor decizii ale Curții Constituționale (calificate drept „**favorabile infractorilor**”) pare să fie preocuparea de căpătâi a unor structuri judiciare.*

În cadrul descris mai sus, prezentul demers privește, pe de o parte, problematica (in)admisibilității cererilor repetate ale unor unități de parchet de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene în vederea pronunțării unei soluții preliminare cu privire la conformitatea cu dreptul comunitar a legii penale naționale – rezultată din constatarea neconstituționalității dispozițiilor art. 155 alin. (1) C. pen. prin Decizia Curții Constituționale nr. 297/2018¹, cu „precizările” aduse prin Decizia Curții Constituționale nr. 358/2022², ambele în corelație cu Decizia nr. 67/2022³ a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, iar pe de altă parte, cererile de suspendare a judecării cauzei întemeiate pe hotărâri de sesizare a CJUE în cauze similare.

¹ Publicată în M. Of. nr. 518 din 25 iunie 2018.

² Publicată în M. Of. nr. 565 din 9 iunie 2022.

³ Publicată în M. Of. nr. 1141 din 28 noiembrie 2022.

Pentru corecta sistematizare a opiniei noastre prezentate în continuare, apreciem utilă:

- (i) enunțarea cadrului legal de soluționare a cererilor de sesizare a CJUE;
- (ii) determinarea ariei de incidență a noțiunii de „fraudă împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene”;
- (iii) argumentarea inadmisibilității unor asemenea cereri;
- (iv) situația cererilor de suspendare a cauzelor penale similare celor în care deja a fost sesizată Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Cuvinte-cheie: egalitatea justiției; practică judiciară neunitară; prescripția răspunderii penale; sesizare CJUE; inadmisibilitate

1. Cadrul legal de soluționare a cererii de sesizare a CJUE

În acest context amintim că, pentru legala soluționare a cererii de sesizare a CJUE, cadrul juridic este reprezentat în primul rând de **art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene**, care stipulează următoarele: „Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:

(a) interpretarea tratatelor;

(b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe judecătorești naționale privind o persoană supusă unei măsuri privative de libertate, Curtea hotărăște în cel mai scurt termen”.

În planul legislației naționale, sunt corespondente dispozițiilor art. 267 din TFUE prevederile **art. 2 alin. (1)-(3) din Legea nr. 340/2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 par. 2 din Tratatul**

privind Uniunea Europeană, care prevăd că: „(1) *Instanța de judecată, din oficiu ori la cerere, poate solicita Curții de Justiție a Comunităților Europene să se pronunțe cu titlu preliminar asupra unei întrebări ridicate într-o cauză de orice natură și care se referă la validitatea sau la interpretarea unuia dintre actele prevăzute la art. 35 paragraful (1) din Tratatul privind Uniunea Europeană, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză.*

(2) *Dacă cererea este formulată în fața unei instanțe a cărei hotărâre nu mai poate fi atacată prin intermediul căilor ordinare de atac, solicitarea Curții de Justiție a Comunităților Europene de a se pronunța cu titlu preliminar este obligatorie, dacă aceasta este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză.*

(3) *În cazurile prevăzute la alin. (1), judecata poate fi suspendată, iar în cazurile prevăzute la alin. (2), suspendarea judecării este obligatorie”.*

Alături de contextul normativ dat, pentru discernerea cazurilor și condițiilor de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, este elocventă chiar jurisprudența Curții de la Luxembourg, care, prin **hotărârea din 6 octombrie 1982**, pronunțată în **Cauza 283/81**, interpretând **art. 177 din Tratatul CEE**, a statuat că: „**Articolul 177 al treilea paragraf trebuie să fie interpretat în sensul că o instanță națională ale cărei decizii nu sunt supuse unei căi de atac în dreptul intern trebuie, atunci când se pune o problemă de drept comunitar în cauza dedusă judecării sale, să își îndeplinească obligația de sesizare a Curții de Justiție, cu excepția cazului în care constată că problema invocată nu este pertinentă sau că dispoziția comunitară în cauză a făcut deja obiectul unei interpretări din partea Curții sau că aplicarea corectă a dreptului comunitar se impune cu o asemenea evidență încât nu mai lasă loc niciunei îndoieli rezonabile; existența unei astfel de posibilități trebuie să fie evaluată în funcție de caracteristicile proprii dreptului comunitar, de dificultățile specifice pe care le prezintă interpretarea acestuia și de riscul divergențelor de jurisprudență în cadrul Comunității (s.a.)”.**

Hotărârea de mai sus are o valoare de principiu, fiind aplicabilă și în raport de prevederile **art. 267 TFUE**, iar din conținutul acesteia rezultă că **sesizarea CJUE este triplu condiționată, respectiv (i) întrebarea prealabilă să vizeze interpretarea sau, după caz, validitatea actelor normative ale Uniunii, (ii) problema de drept invocată să fie pertinentă, în sensul că decizia CJUE este necesară pentru soluționarea corectă a cauzei, iar (iii) dispoziția a cărei interpretare se solicită să nu fi făcut obiectul unei alte examinări a CJUE.**

Din cele ce precedă rezultă că procedura hotărârii preliminare prevăzută de dispozițiile art. 267 din Tratatul privind Uniunea Europeană **dă posibilitatea, însă nu instituie obligația instanțelor statelor membre de a adresa întrebări Curții de Justiție a Uniunii Europene**, cu ocazia unui litigiu aflat pe rolul acestora, întrebările – vizând interpretarea sau validitatea normei comunitare – fiind adresate înainte de a se pronunța hotărârea în litigiul *pendinte*, iar în toate cazurile, **singura competentă să decidă dacă întrebările sunt relevante pentru soluționarea litigiului, precum și asupra conținutului acestora, este instanța națională**. Prin urmare, potrivit art. 267 TFUE, părțile, procurorul sau orice altă persoană nu pot sesiza CJUE în mod direct, ci doar prin intermediul instanței, unica îndreptățită să efectueze acest demers, fie la cerere, fie din oficiu.

De menționat că noțiunea de „*instanță*” este una autonomă, CJUE ținând seama „*de un ansamblu de factori, precum originea legală a organului care a sesizat-o, caracterul său permanent, caracterul obligatoriu al competenței sale, caracterul contradictoriu al procedurii, aplicarea de către acel organ a normelor de drept, precum și independența sa*”⁴, pentru a califica un organism național în acest mod.

Dincolo de calificarea noțiunii de „*instanță*”, concluzia este că, în temeiul art. 267 TFUE, instanțele nu sunt obligate, ci au doar posibilitatea să sesizeze Curtea, indiferent dacă hotărârea care se va pronunța pe fond ar putea fi sau nu supusă unor căi de atac în dreptul intern, iar condiția determinantă pentru pertinența sesizării este ca dezlegarea problemei invocate să fie necesară instanței naționale pentru soluționarea cauzei.

Din această perspectivă este esențial ca **obiectul cererii de sesizare**, după cum am arătat supra, să privească **interpretarea sau validitatea** unor norme și acte ce fac parte din **dreptul Uniunii Europene**, iar **condiția atașată este aceea ca textele în cauză să fie aplicabile în speța dedusă judecării** (litigiul să nu fie unul „*pur intern*”), ceea ce implică stabilirea caracterului determinant pentru rezolvarea cauzei a interpretării date de CJUE actelor Uniunii Europene, din perspectiva întrebărilor formulate.

⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:JOC_2019_380_R_0001.

Pentru determinarea îndeplinirii acestor condiții s-a arătat în doctrină⁵ că, odată înaintată o cerere de sesizare a CJUE către instanța națională, aceasta trebuie să o treacă prin mai multe **filtre**, în raport de care, în final, va fi considerată, după caz, admisibilă/inadmisibilă ori întemeiată/neîntemeiată.

În acest sens, se consideră că decizia instanței naționale este recomandat a fi luată în urma parcurgerii unor etape de analiză succesive, respectiv examinarea **(i)** calității proprii de „**instanță de trimitere**”, **(ii)** a **aplicabilității efective** a dreptului Uniunii Europene în speță, **(iii)** a **necesității** unui eventual răspuns la întrebarea preliminară, în ceea ce privește soluționarea litigiului dedus judecății, și, în final, **(iv)** a **oportunității** unui eventual răspuns („ajutor”) al CJUE, în ceea ce privește rezolvarea problemei ridicate.

În mod evident, neîndeplinirea uneia dintre condițiile de mai sus conduce la respingerea cererii, făcând inutilă cercetarea celorlalte, exact ipoteza cererilor de sesizare a CJUE cu privire la problematica de interes, care se prezintă drept a priori inadmisibile, din considerentele expuse în continuare.

2. Inadmisibilitatea cererilor de sesizare a CJUE

Ab initio, considerăm că sunt **inadmisibile** cererile de sesizare a CJUE formulate de Ministerul Public în cauzele naționale cu privire la conformitatea cu dreptul european a normelor interne privitoare la prescripție răspunderii penale, întrucât **(3.1)** acestea sunt în repetate rânduri formulate în cauze în care **nu sunt** aplicabile prevederile art. 325 alin. (1) TFUE și a Deciziei 2006/928 a **Comisiei** Europene, **(3.2)** Curtea de Justiție a Uniunii Europene a interpretat deja **dispozițiile** comunitare relevante în materia specifică a prescripției răspunderii penale, **(3.3)** normativul intern privitor la prescripția răspunderii penale este conform dreptului comunitar, nefiind necesare lămuriri suplimentare, **(3.4)** prin modalitatea de formulare a întrebărilor se urmărește substituirea instanței naționale cu cea comunitar europeană în soluționarea pe fond a cauzei, **(3.5)** nu există un risc sistemic de impunitate care să aducă atingere intereselor financiare ale UE, **(3.6)** cererea este inadmisibilă procedural în condițiile pierderii exercițiului acțiunii penale de către procuror.

⁵ A se vedea B. Andreșan-Grigoriu, *Procedura hotărârilor preliminare*, Ed. Hamangiu, București, 2010, p. 228 și urm.

2.1. Inaplicabilitatea art. 325 TFUE și a Deciziei 2006/928 a Comisiei Europene

În primul rând, apreciem că cererile de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene formulate de unitățile Ministerului Public sunt deseori inadmisibile ca urmare a inaplicabilității în unele dintre cauzele în care au fost formulate a **art. 325 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene** (în continuare TFUE) și a **Deciziei 2006/928 a Comisiei Europene** (în continuare Decizia 2006/928 sau Decizia), temeiurilor de drept a căror interpretare se cere.

Astfel, în ceea ce privește sfera de incidență a **art. 325 alin. (1) TFUE**, este de observat conținutul său, potrivit căruia: „(1) *Uniunea și statele membre combat fraudă și orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii prin măsuri luate în conformitate cu prezentul articol, măsuri care descurajează fraudele și oferă o protecție efectivă în statele membre, precum și în instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii (s.a.)*”.

La o primă vedere a textului de lege citat ar putea părea că „*frauda*” nu se rezumă doar la cea care violează interesele Uniunii Europene, ci privește o categorie mai largă, dat fiind acordul predicatului verbal „*aduce*” doar cu subiectul „*activitate ilegală*”.

Totuși, apreciem că prezența structurii „și orice altă” are natura unei **clauze legale de analogie**⁶, creându-se în acest mod un caracter omogen al situației expres reglementate de textul legal și al celor vizate de clauză. Se apreciază că „*prin recurgerea la un astfel de procedeu exemplificativ legiuitorul circumscribe implicit criteriul de determinare a ipotezelor avute în vedere*”⁷ („*aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii*”).

Domeniul de aplicare a acestei dispoziții reiese, de altfel, și din cuprinsul alin. (2) al aceluiași articol [„*Pentru a combate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii, statele membre adoptă aceleași măsuri pe care le adoptă pentru a combate fraudă care aduce atingere propriilor lor interese financiare (s.a.)*”], fiind accentuată, în ciuda identității de mijloace, diferența dintre cele două arii.

⁶ A se vedea F. Streteanu, D. Nițu, *Drept penal. Partea generală*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 44.

⁷ *Ibidem*.

Or, potrivit alin. (1) din **Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene**, „(...) constituie fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Comunităților Europene:

(a) în materie de cheltuieli, orice acțiune sau omisiune intenționată cu privire la:

- folosirea sau prezentarea unor declarații sau documente false, inexacte sau incomplete care au ca efect perceperea sau reținerea pe nedrept a unor fonduri care provin din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele gestionate de Comunitățile Europene sau în numele acestora;

- necomunicarea unei informații prin încălcarea unei obligații specifice, având același efect;

- deturnarea acestor fonduri în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate inițial, având același efect;

(b) în materie de venituri, orice acțiune sau omisiune intenționată cu privire la:

- folosirea sau prezentarea unor declarații sau documente false, inexacte sau incomplete, care au ca efect diminuarea ilegală a resurselor bugetului general al Comunităților Europene sau ale bugetelor gestionate de Comunitățile Europene sau în numele acestora⁸;

- necomunicarea unei informații prin încălcarea unei obligații specifice, având același efect;

- deturnarea unui avantaj obținut în mod legal, având același efect⁹.

Aceleași dispoziții sunt prevăzute și de Legea nr. 78/2000, în cuprinsul art. 18¹-18⁵, consecința fiind că intră în domeniul de incidență al art. 325 TFUE tot ceea ce ține de normele care incriminează fraudă împotriva intereselor financiare ale UE.

Pe de altă parte, în domeniul de incidență al art. 325 TFUE intră, alături de infracțiunile prevăzute de art. 18¹-18⁵ din Legea nr. 78/2000, și „*orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii*”⁹, precum ar fi cele referitoare la colectarea TVA (i.e. infracțiunile prevăzute de art. 8 și 9 din Legea nr. 241/2005) și a taxelor vamale (i.e. art. 270 din Legea nr. 86/2006).

Nu în ultimul rând, ca urmare a angajamentelor luate de România cu prilejul aderării la Uniunea Europeană, intră în aria de reglementare a art. 325 TFUE și

⁸ JOUE, 19/vol. 12, 51.

⁹ CJUE, cauza *Kolev și alții*, C-704/18, hotărârea din 5 iunie 2018.

Decizia 2006/928 a Comisiei Europene de stabilire a **unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției, obiective de referință printre care a fost stipulată la pct. 3 din Anexă, în sarcina României, „*continuarea, în baza progreselor realizate deja, a unor cercetări profesionale și imparțiale cu privire la acuzațiile de corupție la nivel înalt*”.**

Este adevărat că lupta împotriva corupției, astfel cum este prevăzută în cuprinsul Deciziei 2006/928, vizează și faptele de interes național, însă, în mod precis, sunt avute în vedere exclusiv „*acuzațiile de corupție la nivel înalt*”, iar nu orice infracțiuni de corupție *sui generis*.

În opinia noastră, cu excepția cauzelor privind veritabila „*corupție la nivel înalt*”, în celelalte spețe privind infracțiunile de corupție **nu sunt incidente dispozițiile Deciziei 2006/928 a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România (Decizia MCV), inclusiv cele ale Obiectivului 3.**

Argumentăm învederând că sintagma „*corupția la nivel înalt*” sau „*marea corupție*” vizează faptele săvârșite la nivelul celor mai importante funcții publice, fiind în antiteză cu conceptul de „*corupție mică*”, utilizat în legătură cu **faptele comise în domeniul privat.**

Potrivit doctrinei¹⁰, „*actele ilegale ale particularilor sau ale companiilor care nu implică direct statul sunt numite generic «corupție mică» (...). Abuzul de putere al agenților statului (al funcționarilor publici – n.a.) pentru propriul beneficiu ilegitim se numește «marea corupție». Actele abuzive ale agenților din sectorul privat (...) deși nu sunt altceva, fac parte, totuși, din mica corupție*”.

În plus, o altă diferență relevantă este că „*marea corupție se răspândește pe fondul exploatării continue a funcțiilor speciale, a puterii sau a bogăției de către funcționarii care ocupă rândurile superioare, în scopuri personale*”¹¹.

¹⁰ Traducerea redactorului din limba franceză, B. Mashali, *Analyse de la corrélation entre grande corruption perçue et petite corruption dans le pays en développement: étude de cas de l'Iran*, p. 831, disponibil la adresa <https://www.cairn.info/revue-internationale-des-sciences-administratives-2012-4-page-827.htm?contenu=auteurs>.

¹¹ *Idem*, p. 838.

De asemenea, în raportul special privind reducerea mării corupției în Ucraina¹², Curtea de Conturi Europeană a definit acest fenomen drept „*abuzul de putere la nivel înalt de care beneficiază câteva persoane, cauzând prejudicii grave și pe scară largă atât la nivel individual, cât și la nivel societal. Cauza fundamentală a acestei corupții o reprezintă oligarhii și interesele private*”.

În același sens a raționat și Înalta Curte de Casație și Justiție, într-o hotărâre recentă¹³: „*constatând că prezenta cauză are ca obiect o acuzație în materie penală vizând infracțiuni de corupție la nivel înalt, inculpatul (...) fiind deputat în Parlamentul României și ministru (...) la data la care se reține săvârșirea faptei (...)*”.

Așadar, chiar dacă în țara noastră faptele de corupție așa-zis grave sunt de competența de efectuare a urmăririi penale de către DNA, nu toate aceste infracțiuni se circumscriu noțiunii de corupție la nivel înalt, în sensul definit la nivel european.

În antiteză, infracțiunile comune de corupție care fac, în general, obiectul cauzelor penale nu sunt automat de corupție la nivel înalt, în mod evident neintrând în această categorie faptele de corupție în mediul privat ori cele care privesc mica corupție, ce implică funcționari publici care nu ocupă funcții de demnitate publică ori de înaltă responsabilitate, care în mod inerent nu intră în domeniul de aplicabilitate al art. 325 TFUE, acesta nefiind incident în cazul unor cauze „pur naționale”.

Pe de altă parte, chiar Decizia nr. 2006/928 prevede în a 5-a teză prealabilă că **remediul pentru cazul „nerespectării de către România a angajamentelor asumate” care produc un „risc iminent privind apariția unor deficiențe grave”** constă în adoptarea măsurilor necesare de către Comisia Europeană, nefăcându-se niciăieri vorbire de vreo conduită a organelor judiciare în acest domeniu specific, astfel încât oricum excedează un asemenea risc domeniului judiciar și nu legitimează acesta sesizarea CJUE cu problematica de interes.

De altfel, trebuie subliniat că prin **Raportul din data de 22 noiembrie 2022**¹⁴ privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și

¹² https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_23/SR_fight-against-grand-corruption-in-Ukraine_RO.pdf.

¹³ A se vedea ICCJ, Completul de 5 Judecători, dec. pen. nr. 85/2022, nepublicată.

¹⁴ RAPORTUL MCV din data de 22 noiembrie 2022, disponibil la adresa: https://ec.europa.eu/info/files/progress-report-romania-com-2022-664_ro, fila 31.